Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Samen veilig.

Jaarbericht Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Samen veilig in 2023

We hebben opnieuw een bewogen jaar achter de rug waarin meerdere oorlogen woedden en langdurige crises bleven sluimeren. De asielketen raakt verder verstopt, de oorlog in Oekraïne duurt voort en hoogwater blijft voor onze regio een voortdurende bedreiging.

Het jaar 2023

Zuid-Limburg zo veilig mogelijk maken en houden voor onze bewoners en bezoekers, dat is onze opdracht. Een opdracht die ik samen met al mijn collega's, iedere dag, vol vertrouwen aanga. We leveren goede brandweerzorg, maar ook crisisbeheersing en rampenbestrijding zodra dat nodig is.

In het afgelopen jaar hebben we ons meerjaren-beleidsplan vastgesteld. Een solide houvast waarmee we niet alleen de risico's voor onze regio nóg beter in beeld krijgen, maar ook beter anticiperen op toekomstige ontwikkelingen in de samenleving.

We mogen trots zijn op de klus die we samen klaren. Klimaatverandering, maatschappelijke onrust en energietransitie; in het dagelijks werk krijgen we te maken met nieuwe en onbekende risico's. Ik zie een organisatie die hier snel op in speelt. Terugkijkend op 2023 hebben we samen al deze nieuwe uitdagingen, maar ook alle traditionele opgaven het hoofd geboden; vaak op innovatieve wijze.

Lees, kijk, blader of scrol door dit publieksjaarbericht om een beeld te krijgen van wat we in 2023 hebben bereikt. Weten op welke manier wij vooruitkijken? Hier vind je ons meerjarenbeleidsplan 2024 t/m 2027.

Léon Houben
Directeur Veiligheidsregio Zuid-Limburg/ Commandant brandweer

> Lees verder

Hoofdstuk 1

Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Zuid-Limburg zo veilig mogelijk maken voor jou als inwoner en bezoeker. Daar staan wij voor. Dat doen we door ons voor te bereiden op de risico's in onze regio, erover te adviseren en te informeren én door paraat te zijn en slagkracht te leveren.

Veiligheidsregio Zuid-Limburg is één van de 25 veiligheidsregio's van ons land. Binnen onze veiligheidsregio werken de 16 gemeenten, brandweer, politie en de Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR, onderdeel van GGD Zuid Limburg) met elkaar samen. Brandweer Zuid-Limburg maakt onderdeel uit van Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

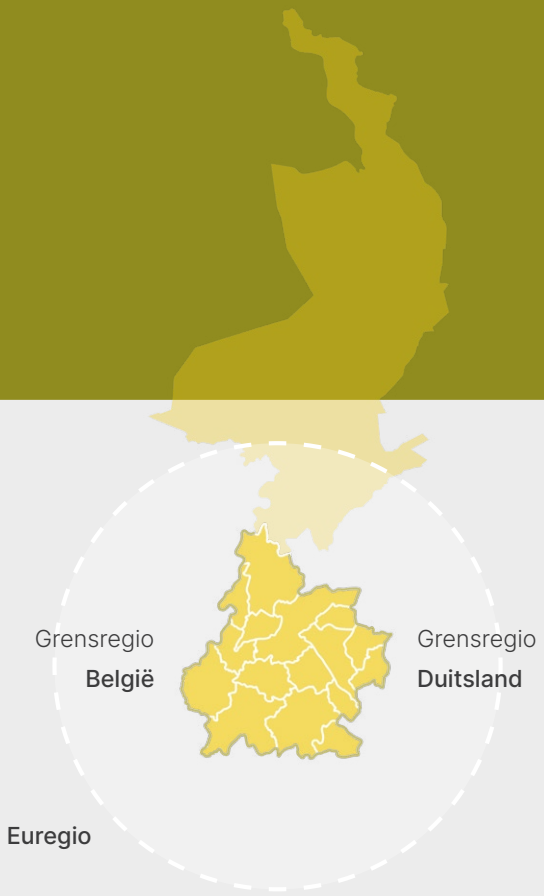

Onze regio

16 gemeenten

Circa **600.000** inwoners

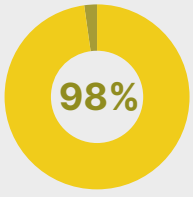

Zuid-Limburg grenst voor 98% aan het buitenland (Duitsland en België).

Kern

Brandweer Zuid-Limburg, politie, GGD/GHOR, gemeenten

Partners

Onder andere: Provincie Limburg, Chemelot, ProRail, inwoners, Waterschap Limburg, WML, Rode Kruis, Openbaar Ministerie, Rijkswaterstaat, Defensie

Veiligheidsregio Zuid-Limburg bestaat uit **drie organisatorische clusters**

** Hieronder vallen de volgende afdelingen: Personeel & Ontwikkeling - Informatie, Automatisering & Facilitair - Bureau Bestuurs- en Directieondersteuning - Financiën & Inkoop.*

Crisisbeheersing & Rampenbestrijding | Brandweerzorg | Bedrijfsvoering*

Totaal **892** medewerkers

Financieel

Uitgaven 2023

Brandweerzorg inclusief ondersteuning

€ 81.764.000

waarvan lasten Oekraïne en asielzoekers

€ 25.870.000

C&R inclusief GHOR

€ 5.159.000

Inkomsten 2023

Gemeenten **€ 49.722.000**

BDuR **€ 7.233.000**

Overige baten **€ 32.918.000**

waarvan baten Oekraïne en CNO Asielzoekers

€ 25.870.000

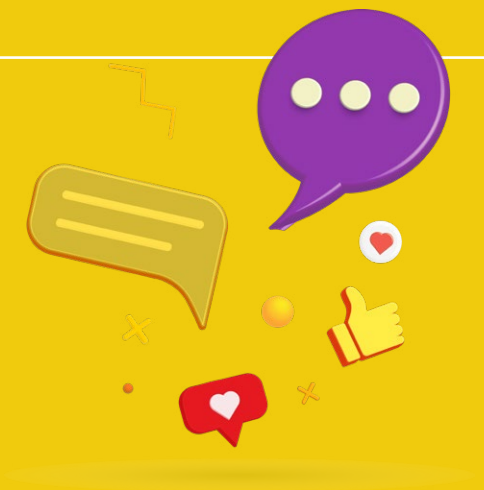

Social Media

987 berichten

34.152 volgers

852.037 bereik

Hoofdstuk 2

Uitgelicht

Meerjarenbeleidsplan vastgesteld

In 2023 is het meerjarenbeleidsplan van Veiligheidsregio Zuid-Limburg voor de periode 2024 t/m 2027 opgesteld. Aan de hand van het vernieuwde Provinciaal Risicoprofiel hebben alle afzonderlijke teams in kaart gebracht welke impact deze huidige (en in de toekomst te verwachten) veiligheidsrisico's hebben op hun eigen werkzaamheden. Zij hebben allemaal meegeschreven aan het uiteindelijke plan, waarbij trends en ontwikkelingen zijn onderzocht en de ambities op teamniveau zijn uitgewerkt. Bij het opstellen ervan was tevens onze regionale klankbordgroep van geïnteresseerde gemeenteraadsleden betrokken. Het meerjarenbeleidsplan is in oktober 2023 vastgesteld door het Algemeen Bestuur, nadat alle gemeenteraden in Zuid-Limburg waren geraadpleegd. Van het plan is een publieksvriendelijke versie gemaakt in de vorm van een interactief digitaal magazine.

> Bekijk het digitaal magazine

Bestuurlijke Dialoog Brandweerzorg afgerond

In 2021 en 2022 is een bestuurlijke dialoog gevoerd over de toekomst van de brandweerzorg. Bij burgemeesters en gemeenteraden hebben we tijdens meerdere sessies informatie ingewonnen voor de inrichting hiervan. Het resultaat van deze sessies is verwerkt in de ambities van het programma Brandweerzorg. Als uitkomst van deze gesprekken is onder meer het dekkingsplan vernieuwd. In het dekkingsplan staan de voor de brandweer geldende opkomsttijden beschreven. Met andere woorden: hoe snel is de brandweer ter plaatse? Het plan omvat de voorzieningen en maatregelen die de brandweer nodig heeft om aan de opkomsttijden te voldoen. Beschreven staat waar kazernes en materieel het beste kunnen staan en hoeveel menskracht beschikbaar moet zijn in relatie tot de risico's. Als in een gebied veel mensen wonen of sprake is van een verhoogd risico, zoals bijvoorbeeld bij een ziekenhuis, moet de brandweer ook snel ter plaatse kunnen zijn. Met de vaststelling van het meerjarenbeleidsbeleidsplan VRZL 2024 t/m 2027 is de dialoog afgerond.

Handcrew Zuid-Nederland operationeel

Begin 2023 werd de Handcrew Zuid-Nederland operationeel. Dit is een specialistisch team dat getraind is in natuurbrandbestrijding en op plaatsen komt waar blusvoertuigen niet kunnen komen. Het team kwam tot stand in samenwerking met de zes zuidelijkste veiligheidsregio's van het land, Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, Veiligheidsregio Brabant-Noord, Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost, Veiligheidsregio Zeeland en Veiligheidsregio Limburg-Noord. Het is het tweede handcrew-team in Nederland en dat maakt ook in deze regio een snelle inzet mogelijk. Daarnaast kunnen nu meerdere natuurbranden in het land tegelijkertijd bestreden worden. Een team bestaat uit minimaal zestien en maximaal twintig brandweermensen die de natuurbrand te voet en met handgereedschappen bestrijden. De hoofdtaak van de handcrew is het weghalen van brandstof. Denk bijvoorbeeld aan struiken of objecten die het vuur kunnen aanwakkeren of doorgeven.

Pop-up store Veilig Leven

In oktober opende in winkelcentrum Makado in Beek de pop-up store Veilig Leven. Het doel was om samen met diverse andere hulpdiensten de inwoners van onze regio zoveel mogelijk voor te lichten over de gevaren in en rondom je huis. We mochten heel wat bezoekers ontvangen in onze tijdelijke winkel en daar zijn we ontzettend blij mee. Want je veilig voelen in je eigen huis en omgeving, dat raakt iedereen. Bijna twee en een halve week stonden medewerkers van de brandweer, politie, gemeente Beek, het Rode Kruis, Samen veilig rondom Chemelot, het Vista College, KBO Limburg, PVO Limburg en het Huis voor de Sport klaar om vragen te beantwoorden en demonstraties of uitleg te geven.

Bezoekers konden onder andere door middel van virtual reality zelf (brand) onveilige situaties leren herkennen, een reanimatie oefenen, uitleg krijgen over valpreventie en het belang van rookmelders. Daarnaast werd er informatie gegeven over wat je moet doen als de sirene gaat en kon je je mobieltje laten checken op cyberveiligheid. Op de twee zeer drukbezochte kindermiddagen werden heel wat toekomstige brandweermensen en politieagenten gespot.

Oonderweeg met de brandweer

In samenwerking met het onlinekanaal ‘Wat is Loos in Mestreech’ maakten we de serie ‘Oonderweeg met de brandweer’. In elf afleveringen kregen de programmamakers een kijkje in de keuken bij de diverse afdelingen en disciplines van onze organisatie. Zo werd het werk van de Zuid-Limburgse brandweer op een laagdrempelige en beeldende wijze uitgelegd. Het heeft geresulteerd in een serie die zeer goed ontvangen werd door het publiek. De afleveringen zijn terug te zien op ons YouTube-kanaal.

Bedrijfsblad FOCUS vernieuwd

Ons personeelsblad Focus onderging een metamorfose. Niet alleen werd het blad in een nieuw jasje gestoken, ook de inhoud is vernieuwd. Zo is er meer aandacht voor persoonlijke verhalen en achtergrondreportages. Natuurlijk afgewisseld met mooie foto’s van inzetten en oefeningen. Het blad gaat met de tijd mee en is nu tevens verrijkt met QR-codes, waarmee online meer informatie vindbaar is of video’s over het betreffende onderwerp bekeken kunnen worden.

> Download FOCUS

Onderzoeksproject LINKS

Ook in 2023 namen we deel aan het Europese onderzoeksproject LINKS dat zich richt zich op risicocommunicatie voor specifieke doelgroepen rondom Chemelot. Zo zijn er meer dan tien informatiebijeenkomsten gehouden voor zorginstellingen, scholen, ondernemers en verenigingen uit de omgeving van het chemisch industrieterrein. Tijdens deze bijeenkomsten werd stilgestaan bij de taken en verantwoordelijkheden die deze partijen hebben wanneer de sirenes gaan. Zijn bijvoorbeeld hun ‘inruim’-protocollen op orde? En tegen welke praktische problemen loopt men aan? Experts van onze organisatie en van Sitech/Chemelot gaven praktische tips en vernamen waar de instellingen nog behoefte aan hebben.

Samen veilig rondom Chemelot

De veiligheid van de omgeving van Chemelot staat ook centraal in het communicatieproject ‘Samen veilig rondom Chemelot’. Deze campagne richt zich op verschillende type omwonenden. Uit eerder onderzoek bleek namelijk dat er drie soorten omwonenden te onderscheiden zijn: mensen die zich niet veilig voelen, mensen die zich wél veilig voelen en mensen die zich noch veilig, noch onveilig voelen. Al deze doelgroepen hebben andere informatiebehoeften en dit project speelt daarop in, onder andere door uitlegvideo’s, zoals deze over fakkelen.

“Wat kan ons overkomen en hoe groot is de impact?” - Risicoprofiel

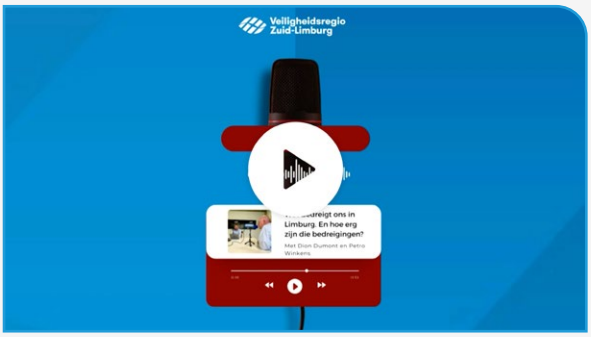

In 2023 heeft het Algemeen Bestuur het Provinciaal Risicoprofiel voor de periode 2023-2027 opnieuw vastgesteld. Dit Provinciaal Risicoprofiel vormt de basis voor ons meerjarenbeleidsplan en wordt eens in de vier jaar opgesteld of geactualiseerd door Veiligheidsregio Zuid-Limburg samen met haar in- en externe partners. Wij doen dit sinds 2019 ook in samenwerking met Veiligheidsregio Limburg-Noord om te komen tot een provinciebreed risicoprofiel. Het dient als een belangrijk hulpmiddel om risico’s te begrijpen, er effectief op voorbereid te zijn en te reageren en draagt bij aan een professionele aanpak van veiligheidskwesties in onze regio. Bij de opstelling van het geactualiseerde Provinciaal Risicoprofiel zijn de risico’s van het voorgaande profiel kritisch geëvalueerd en indien nodig herzien. Daarnaast zijn er nieuwe risico’s geïdentificeerd die relevant zijn voor de komende periode.

Allemaal in ‘t nieuw

Eind 2024, begin 2025 gaat Brandweer Zuid-Limburg over naar het nieuwe landelijke operationele uniform. Dit ter vervanging van het blauwe uniform wat nu nog gedragen wordt. We gaan daarmee over op de landelijke standaard, zoals elke veiligheidsregio in Nederland en dit zorgt ervoor dat de brandweer voor alle burgers en collega-hulpverleners in één oogopslag herkenbaar is. Het Servicecentrum Kleding van onze organisatie was in 2023 betrokken bij verschillende landelijke testen waaronder de draagtest. Door middel van een ‘catwalk’ van paspoppen kon de rest van onze organisatie afgelopen jaar alvast kennismaken met de nieuwe kleding.

Aan de slag met audiovisuele content

Onze communicatieafdeling heeft in 2023 jaar geïnvesteerd in audiovisuele producties. Zo zijn er diverse uitlegvideo’s gemaakt, bijvoorbeeld over het werk van de zogenoemde ‘verkenningseenheden’ die metingen verrichten bij ongevallen met gevaarlijke stoffen of flinke rookontwikkeling.

Afgelopen jaar werd ook gestart met een serie podcasts. Zowel voor de interne communicatie richting de eigen medewerkers, als het brede publiek. Deze podcasts zijn bijvoorbeeld opgenomen in het digitale meerjarenbeleidsplan.

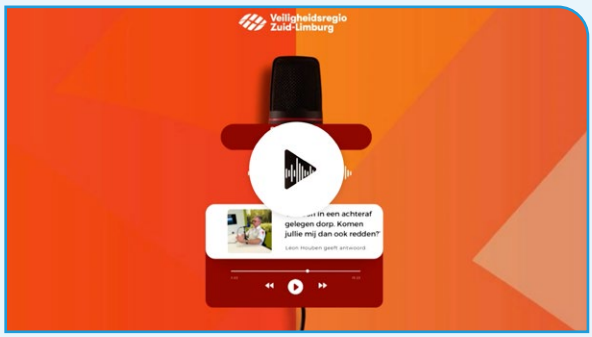

Testen met de blusrobot

Wat doet een blus/verkenningsrobot? Wat kan ‘ie wel of niet en wat zijn de voor- en nadelen van het gebruik van zo’n robot bij ons werk? Dat bekeken we het afgelopen jaar grondig door middel van diverse testen en demonstraties. Op de kazerne Sittard-West, in de parkeergarage Mosae Forum en in de Markt-Maastunnel in Maastricht testten we onder andere de bediening, bluscapaciteit en beweeglijkheid van de robot. Op oefenlocatie PLOT in Genk (B) werd de bestrijding van een pallet-, vloeistof- en gasbrand gedemonstreerd. De testen en demonstraties gaven inzicht in de mogelijkheden van het materieel. De robot kan op diverse manieren ondersteunen bij de bestrijding van een incident, bijvoorbeeld door te helpen bij de beeldvorming. Dit kan bijdragen aan een veilige en efficiënte werkplek voor de hulpdiensten. De testen en demonstraties maakten onderdeel uit van een breder onderzoek naar de mogelijke inzetbaarheid van de blus/verkenningsrobot binnen onze organisatie.

Actiecentrum Brandweer versterkt

“Gebieden in de hele regio kampten met extreme wateroverlast en van Veiligheidsregio Zuid-Limburg werd een week lang het maximale gevraagd qua inzet.”

In 2021 werd Limburg opgeschrikt door hoogwater. Gebieden in de hele regio kampten met extreme wateroverlast en van Veiligheidsregio Zuid-Limburg werd een week lang het maximale gevraagd qua inzet. De leerpunten van deze inzet werden vastgelegd in een evaluatie. Ook in 2023 zijn we doorgegaan met deze leer- en verbeterpunten. Een voorbeeld hiervan is het versterken van het Actiecentrum Brandweer. Dit actiecentrum wordt opgeroepen bij een langdurige, complexe of grootschalige brandweerinzet. In 2023 werd de structuur ervan opnieuw vastgesteld, zijn aanvullende middelen aangeschaft en is er uitgebreid geoefend.

Aangescherpte werkwijze en nieuwe software Lokale Actiecentra

Wanneer de meldkamer brandweer te veel meldingen binnenkrijgt om af te handelen, is er de mogelijkheid om decentraal te gaan werken. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij extreme weersomstandigheden of wateroverlast in een groot gebied. In zulke gevallen worden op vier brandweerkazernes in onze regio Lokale Actiecentra ingericht die de niet-spoedeisende meldingen coördineren en afhandelen. De meldkamer wordt zo ontlast voor spoedmeldingen. Dit jaar is de werkwijze hiervoor aangescherpt en is er nieuwe software aangeschaft om dit proces te ondersteunen. Door deze verbeteringen kunnen meldingen efficiënter worden afgehandeld.

Uitbreiding takenpakket verkenningseenheden

In 2023 werden de taken voor onze verkenningseenheden uitgebreid. Deze kleine eenheden zijn op verschillende kazernes in Zuid-Limburg gestationeerd en werden van oudsher ingezet voor metingen van vrijgekomen gevaarlijke stoffen. Mede door landelijke ontwikkelingen en de ervaringen van de hoogwaterramp in 2021 is hun takenpakket uitgebreid. Zij kunnen nu ook ingezet worden bij het in kaart brengen van gebieden die getroffen zijn door bijvoorbeeld wateroverlast of uitval van nutsvoorzieningen.

EMRIC (Euregio Maas-Rijn Incident Control and Crisis Management)

Veiligheidsregio Zuid-Limburg werkt al vijftig jaar samen met de buren in België en Duitsland (toen nog onder de vlag van de gemeentelijke brandweren). Circa twintig jaar geleden is deze samenwerking versterkt middels het zogeheten EMRIC-project. Vanuit het project is tien jaar geleden een vast samenwerkingsverband ontstaan. Dit samenwerkingsverband houdt zich bezig met rampenbestrijding en crisisbeheersing en dagelijkse brandweerzorg. Daarnaast behoren ook de thema's infectieziektenbestrijding en acute medische zorg tot EMRIC. Zo'n tweehonderd medewerkers van de diensten in EMRIC uit de drie landen komen minimaal viermaal per jaar samen om de hulpverlening aan de burgers in onze grensrijke (Eu)regio zo goed mogelijk te laten verlopen. In onze Euregio vinden jaarlijks gemiddeld zo'n duizend grensoverschrijdende inzetten plaats. De meeste van heel Europa. In 2023 was de veiligheidsregio partner in het door EMRIC geleide grensoverschrijdende hoogwaterproject MARHETAK. Dit project heeft tot doel een betere samenwerking tussen de water-, weer- en bodemdiensten in het EMRIC-werkgebied te waarborgen.

> Lees verder

EMRIC

Het werkgebied van EMRIC

De Euregio Maas-Rijn (EMR) is een gebied van circa 10.000 km2 waar ongeveer vier miljoen mensen wonen. Het is een geografisch gebied, waar de grenzen van België, Duitsland en Nederland elkaar raken.

Kenmerkend voor de EMR is dat er drie talen worden gesproken en dat iedere regio zijn eigen culturen en gebruiken heeft. Binnen het grondgebied van de EMR is het werkgebied van de EMRIC samenwerking te vinden, bestaande uit de volgende regio's: Veiligheidsregio Zuid-Limburg (NL), Stad Aken (DE), Städteregion Aken (DE), Kreis Heinsberg (DE), Provincie Limburg (BE) en Provincie Luik (BE) met daarbinnen de Duitstalige gemeenschap van België. Veel regio's binnen de EMR kunnen door buitenlandse hulpdiensten sneller worden bediend dan door de eigen hulpdiensten.

Grensoverschrijdende samenwerking is daarom voor hulpdiensten in dit gebied vanzelfsprekend. Per jaar is er sprake van zo'n duizend grensoverschrijdende inzetten van hulpdiensten (ambulance- en brandweerzorg). Het totale werkgebied is in onderstaande kaart weergegeven.

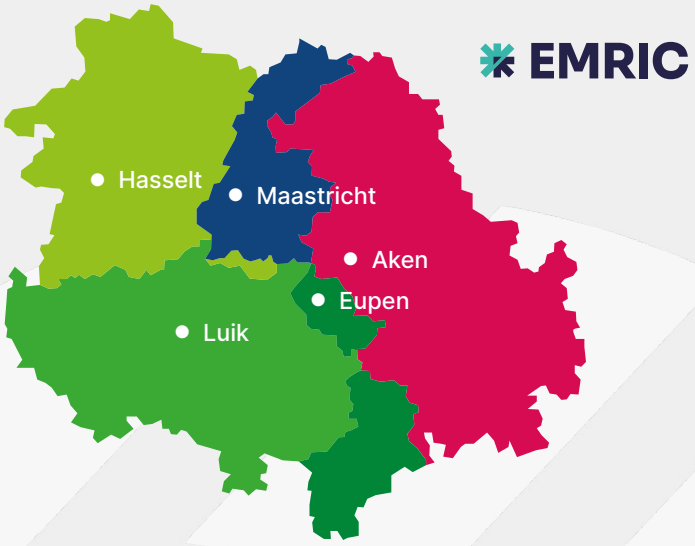

Bijzondere inzegening nieuwe tankautospuit Mechelen

Na zeventien jaar trouwe dienst nam brandweer Mechelen afscheid van haar ‘Red Beauty’, oftewel de tankautospuit. Een gloednieuw voertuig stond al klaar. En naar goed katholiek gebruik werd deze ingezegend door een vertegenwoordiger van de kerk. Voor het eerst in zijn leven gaf de uit India afkomstige kapelaan Alexander Marthoma de zegen aan een brandweerauto. Maar in Mechelen is dat al decennialang een traditie. De kapelaan riep de hulp in van boven om ervoor te zorgen dat de tankautospuit en haar bemanning veilig hun werk kunnen doen.

200-jarig bestaan brandweer Bocholtz

Groot feest in Bocholtz afgelopen september, want de brandweer vierde daar haar 200-jarig bestaan met een open dag. Na de officiële opening door de burgemeester van Simpelveld ging het programma van start. Op verschillende locaties waren er demonstraties, konden voertuigen van verschillende hulpdiensten worden bewonderd, waren er stands met informatie over brandveiligheid, kinderattracties en nog veel meer. Een zeer geslaagde dag!

85-jarig bestaan van brandweer Stein

Om het 85-jarig bestaan van de brandweer in Stein te vieren werd er een zogenoemde burencontactdag georganiseerd. Omwonenden en andere geïnteresseerden konden na de officiële opening demonstraties bekijken van onder andere onze jeugdbrandweer. Naast voertuigen van de eigen brandweer en de containers van Brandveilig Leven, waren ook het nieuwste blusvoertuig van de brandweer van Chemelot en het droneteam aanwezig.

Energietransitie

In 2030 moet de CO_2-uitstoot in Nederland met 49% zijn teruggedrongen. Om dit doel te verwezenlijken is een transitie naar (meer) duurzame bronnen essentieel. Voorbeelden: elektrische voertuigen, vrachtwagens op LNG, waterstof tankstations, buurtbatterijen, windturbines, zonnepanelen, zonneweides, biomassacentrales, energiedragers en meer. Ook binnen de (concept) provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies in Zuid-Limburg zien we dat energietransitie een duidelijk thema is. Dit brengt nieuwe veiligheidsrisico's met zich mee. Als veiligheidsregio brengen we deze nieuwe risico's in kaart en denken proactief mee met de regionale ontwikkelingen. Bovendien bereiden we ons voor op de restrisico's.

Snelste veiligheidsregio op de PPMO-baan!

Een deur forceren, een slang uitrollen, met een brandslang over je schouder de ladder op terwijl het buiten dertig graden is. Met volle bepakking door een tunnel kruipen, over obstakels klimmen of een persoon redden. Als brandweerman of -vrouw kom je dit tijdens incidenten en oefeningen tegen. Fit zijn is voor ons werk van cruciaal belang. Daarom worden we hierop getraind en met regelmaat getest. Dat gebeurt onder andere met het Periodiek Preventief Medisch Onderzoek (PPMO). Dit zijn testen die zo gemaakt zijn dat ze aansluiten bij wat we tegenkomen in de praktijk. Van alle veiligheidsregio's die de test uitvoeren via Active Living, bleek Veiligheidsregio Zuid-Limburg met een tijd van 12.21 de snelste op de PPMO-baan. Hartstikke trots natuurlijk!

Hoofdstuk 3

Crisisbeheersing & Rampenbestrijding

Crisisbeheersing & Rampenbestrijding heeft als belangrijkste taak om te zorgen voor een goede voorbereiding op de bestrijding van rampen en crises. Om dit te kunnen doen inventariseren we onder andere welke risico's er zijn binnen onze veiligheidsregio en zorgen we ervoor dat de functionarissen die tijdens een incident worden ingezet, voorbereid zijn op hun taak.

Cijfers

Crisisfunctionarissen **136**

Piketpools **12**

Crisisfunctionarissen opgeleid en gestart in 2023: **35**

GRIP 1 **12**

GRIP 2 **3**
(inclusief Operationeel Kernoverleg)

GRIP 3 **0**

GRIP 4 **0**

Aantal opschalingen bij grote incidenten - GRIP
(Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure)

14 GRIP-incidenten zijn geëvalueerd.

In totaal werden er **47 mono- en multidisciplinaire oefeningen, trainingen, bijeenkomsten en themadagen gehouden** voor onze piketfunctionarissen. Waaronder:

GRIP workshopdagen

De focus van deze workshopdagen was kennis-uitwisseling, met als hoogtepunt een uitgebreide workshop over de hoogwaterramp van 2021. Er werd twee jaar na dato teruggekeken, maar ook vooruitgeblikt op het verbeterde rampbestrijdings-plan Hoogwater Limburg 2023-2026. Daarnaast waren er individuele workshops over incidenten met grootschalige uitval van nutsvoorzieningen (met medewerking van Enexis Netbeheer). De crisisfunctionarissen gingen tevens in gesprek met vertegenwoordigers van het Heerlense Zuyderland-ziekenhuis en het Maastrichtse UMC+ en kregen inzicht in de gevolgen voor de zorgverlening wanneer een ziekenhuis onverhoopt in de gevarenzone ligt tijdens een incident met gevaarlijke stoffen.

Themadagen Officieren van Dienst (OvD) Bevolkingszorg, samen met Veiligheidsregio Limburg-Noord

Tijdens deze bijeenkomsten lag de nadruk op de samenwerking tussen bevolkingszorg en de Stichting Salvage en werd er een bezoek gebracht aan WML en de Risk Factory in Venlo.

ROT-oefeningen

In november vonden verspreid over twee dagen de ROT (Regionaal Operationeel Team) oefeningen plaats. Op basis van een rampbestrijdingsplan werd een realistisch scenario geoefend. Dit jaar gingen de crisisfunctionarissen aan de slag met een incident waarbij een gekantelde vrachtwagen een buisleiding van industrieterrein Chemelot had geraakt, waarbij een chemische stof vrijkwam. Tijdens de oefeningen waren er waarnemers aanwezig. Zij volgden niet alleen het verloop van de oefening, maar voorzagen de functionarissen ook van feedback en handvatten voor toekomstige situaties.

C2000 portofoon OvD's Bevolkingszorg

Alle OvD's Bevolkingszorg werden opgeleid in het gebruik van en uitgerust met een C2000 portofoon. Hiermee kunnen zij tijdens een GRIP-opschaling com-municeren met hun collega OvD's van de hulpdiensten en de Calamiteiten Coördinator op de meldkamer. Hiermee zijn alle OvD's van het CoPI (Commando Plaats Incident) aangesloten op het C2000-netwerk.

Samenwerkingsovereenkomst Bevolkingszorg geactualiseerd

In december heeft het Algemeen Bestuur een geactualiseerde Samenwerkingsovereenkomst Bevolkingszorg vastgesteld. Hierin maken de gemeenten afspraken over de samenwerking en bijstandsverlening in het kader van de regionale crisisbeheersing en rampenbestrijding tussen de gemeenten onderling én Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De overeenkomst is uitgebreid met nieuwe afspraken over de invulling van de crisisfuncties voor crisiscommunicatie en de Officier van Dienst Bevolkingszorg.

Systeemtest

Op 28 september speelde zich op de luchthaven MAA een indrukwekkend tafereel af: een vliegtuigcrash met vlammenzee, talloze hulpdiensten in actie en tientallen passagiers die geëvacueerd dienden te worden en slachtoffers die medische zorg nodig hadden. Gelukkig betrof het hier een zorgvuldig georganiseerde oefening en was er geen werkelijke noodsituatie. Er was sprake van een zogenoemde systeemtest, een uiterst geheime operatie waarbij crisisfunctionarissen vooraf niets weten om de realiteit zo nauwkeurig mogelijk na te bootsen. Deze test is multidisciplinair en omvat de gemeenschappelijke meldkamer, het Commando Plaats Incident (COPI), Regionaal Operationeel Team (ROT) en het Beleidsteam (BT). Tijdens de systeemtest werd opgeschaald naar GRIP 3, waardoor naast de reguliere hulpdiensten ook crisisteams onder leiding van de burgemeester van Beek werden ingezet.

De systeemtest beoordeelt de kwaliteit van de crisisorganisatie aan de hand van een Rampbestrijdingsplan (RBP), waarbij dit jaar MAA centraal stond. Tijdens de test waren er waarnemers aanwezig. De systeemtest wordt geëvalueerd.

Multidisciplinaire Informatiekaarten (MIK)

Voor verschillende soorten incidenten waarbij multidisciplinair optreden noodzakelijk is, wordt er een MIK gemaakt. Hierin staat de meest noodzakelijke informatie over grootschalige incidenten beschreven voor crisisfunctionarissen.

In 2023 zijn de volgende kaarten geüpdatet, geïmplementeerd of vastgesteld:

- Implementatie MIK uitval gas
- Implementatie MIK uitval elektriciteit
- Update MIK extreem geweld en mogelijk terrorisme (vaststelling Q1 2024)
- Update MIK cyber (vaststelling Q1 2024)
- Update MIK extreem weer (vaststelling Q1 2024)
- Onderlegger NATO op de MIK Luchtvaartincidentmanagement vastgesteld

Rampbestrijdingsplannen

Als veiligheidsregio bereiden we ons elke dag voor op een nieuwe ramp of crisis. Voor een aantal veiligheidsrisico's maken we daarvoor zogenoemde rampbestrijdingsplannen. Daarin beschrijven we hoe de hulpdiensten met elkaar samenwerken als het veiligheidsrisico tot uiting komt. Tijdens een ramp of crisis moet direct duidelijk zijn wat hulpdiensten doen om mensen en dieren in veiligheid te brengen.

In 2023 zijn de volgende plannen geüpdatet, geïmplementeerd of vastgesteld:

- Verdere implementatie RBP Hoogwater Limburg
- Update RBP Hoogwater Limburg (vaststelling 2024)
- Crisisplan 2024-2027

"Als veiligheidsregio bereiden we ons elke dag voor op een nieuwe ramp of crisis."

Langdurige crises

De wereld om ons heen verandert snel en ingrijpend. De afgelopen jaren kregen we naast de zogenoemde flitsramp steeds meer te maken met de voorbereiding op en de bestrijding van langdurige crises. Denk aan de COVID-19 pandemie en de hoogwaterramp in 2021 in onze regio. Ook de opvang van de vluchtelingen uit het door oorlog getroffen Oekraïne of het realiseren van opvangplekken voor asielzoekers die zich melden in Ter Apel, doen een langdurig beroep op Veiligheidsregio Zuid-Limburg als crisisorganisatie.

Limburg tijdelijk thuis voor vluchtelingen

Wereldwijd waren het afgelopen jaar meer dan honderd miljoen mensen op de vlucht. De situatie in opvangcentrum Ter Apel verbeterde niet significant en de opdracht aan de veiligheidsregio's om het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) te blijven ondersteunen bij de opvang van vluchtelingen en asielzoekers bleef in stand. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid verzocht alle veiligheidsregio's dringend om verdere crisisnoodopvang (cno) voor asielzoekers mogelijk te maken.

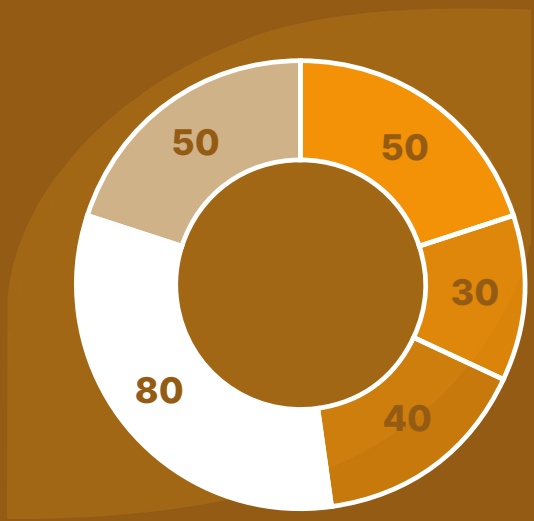

In 2023 bood Veiligheidsregio Zuid-Limburg op een aantal locaties, verspreid over de gemeenten in Zuid-Limburg crisisnoodopvang. Zo biedt de cno in de gemeente Stein de mogelijkheid tot het opvangen van **50 asielzoekers**. In het Novotel in Maastricht vinden **30 personen tijdelijk onderdak**, net zoals **40 personen in 't LAB**, een bijgebouw van het Gouvernement. In de wijk Nazareth, in het voormalige schoolgebouw Don Bosco, wordt tijdelijk plek geboden aan 8**0 asielzoekers**. De voormalige penitentiaire inrichting Overmaze biedt bovendien plaats aan **50 alleenstaande minderjarige vreemdelingen**, zogenoemde AMV'ers.

Gebrek aan geschikte opvanglocaties leidt tot creatieve oplossingen

Veel gemeenten geven aan dat er een nijpend tekort is aan geschikte opvanglocaties. De gemeente Landgraaf ziet echter een oplossing in een tijdelijke opvanglocatie met mobiele units, naar een voorbeeld van de gemeenten Bergen en Horst aan de Maas. Op 9 januari 2023 opende op Megaland in Landgraaf een dergelijke opvanglocatie. Deze cno, ingericht met mobiele woonunits bood plaats aan maximaal 150 bewoners. De start van het festivalseizoen op Megaland eind april, maakte dat de locatie op 15 april sloot.

In juni 2023 opende een tweede vergelijkbare cno-locatie aan de Zürichstraat in Sittard. Deze locatie, prominent gelegen achter onze brandweerkazerne Sittard-West en op steenworp afstand van het Fortuna stadion, opende op 12 juni 2023 haar deuren. Deze opvanglocatie, huisvest maximaal 150 bewoners, voor de duur van maximaal twaalf maanden. Dit betekent dat deze locatie op 12 juni 2024 sluit. Op 10 juni konden omwonenden, ondernemers en andere geïnteresseerden een kijkje nemen bij deze noodopvanglocatie.

Opvang ontheemden Oekraïne

Ook in 2023 werkte onze veiligheidsregio, samen met de zestien gemeenten aan een regionale, gecoördineerde opvang, om vluchtelingen uit Oekraïne een veilig onderkomen te bieden en de zorg en aandacht te geven die zij nodig hebben. Er werd gezorgd voor opvanglocaties en het matchen van vraag en aanbod. De gemeenten zorgden daarnaast ook voor de registratie van vluchtelingen. Hiermee komen de vluchtelingen in aanmerking voor onder andere zorg en onderwijs.

In juli 2023 werd de coördinerende rol op het gebied van (crisis)noodopvang overgedragen van de veiligheidsregio's aan de Landelijke en Provinciale Regietafels (LRT & PRT). De veiligheidsregio bleef aan de lat staan voor de coördinatie van de bestaande en nieuwe crisisnoodopvanglocaties in Zuid-Limburg, evenals als voor de coördinatie van de te realiseren opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne. De in 2022 gerealiseerde cno-locatie in de voormalige penitentiaire inrichting Overmaze met opvang voor 400 ontheemden uit Oekraïne, blijft gegarandeerd tot 1 september 2025.

Hoofdstuk 4

Brandweerzorg

Een effectieve organisatie van de brandweerzorg en de bijbehorende taakuitvoering is belangrijk voor de (brand)veiligheid van de burger. De taken van de brandweer zijn divers. Natuurlijk is er het voorkomen, beperken en het bestrijden van brand en het gevaar voor mens en dier bij ongevallen. Daarnaast adviseren we andere overheden en organisaties op het gebied van brandpreventie en brandbestrijding. Ten slotte voert de brandweer taken uit bij het beheersen van crises en het bestrijden van rampen.

Cijfers

Beroeps **196**

Vrijwillig **511**

Kazernes **26**

Totaal	**4946**
OMS (Openbaar Meldsysteem)	**81**
PAC (Particuliere Alarmcentrale)	**2**
Brand gebouw	**410**
Brand natuur	**20**
Brand auto	**303**
Brand buiten	**597**

Aantal incidenten waarvoor de brandweer is gealarmeerd

Technische hulpverlening	**900**
Dienstverlening (o.a. stankoverlast, reinigen wegdek, stormschade en wateroverlast)	**2633**

Aantal incidenten waarvoor de brandweer ter plaatse is geweest per gemeente

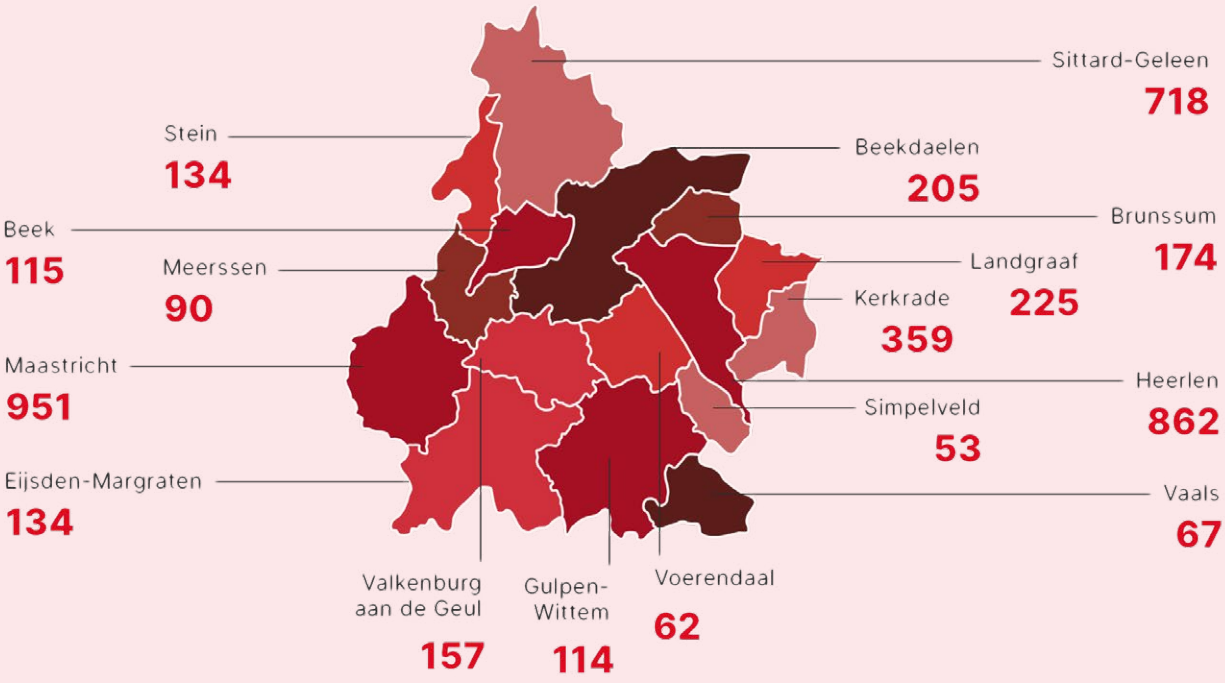

Oefenen op Campus Vesta

Jaarlijks oefent de brandweer op locatie een van de volgende thema's: IBGS (Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen), brand, technische hulpverlening of waterongevallen. Dit jaar was het de beurt aan het thema brand op Campus Vesta in Antwerpen. Voorheen een militaire basis, nu een multidisciplinair opleidingscentrum. Onderverdeeld in 42 oefendagen bekwaamden zo'n vierhonderd brandweercollega's zich verder in hun vak. Dit deden zij aan de hand van een scenario brandbestrijding en wisten zich daarbij ondersteund door medewerkers vanuit de hele organisatie.

Oefencarrousel

Binnen het verzorgingsgebied van een kazerne (het gebied waar de kazerne staat) wordt regelmatig op locatie geoefend. Tijdens deze dagen (die we oefencarrousel noemen) worden diverse basisverrichtingen geoefend. Verschillende incidenten worden in scéne gezet waarin de kerntaken brandbestrijding, technische hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en voorbereiding op waterongevallen waren verwerkt.

Meldkamer Brandweer

Op de Meldkamer Brandweer werken centralisten van Brandweer Zuid-Limburg en Brandweer Limburg-Noord (Veiligheidsregio Limburg-Noord) nauw samen met de politie en ambulancedienst. Er werken zeventien centralisten, vijf combi-centralisten, zes calamiteitencoördinatoren, één coördinator meldkamer en één teamleider meldkamer. Samen verwerkten zij het afgelopen jaar 7.576 112-telefoontjes. Per incident komen er vaak meerdere telefoontjes binnen.

> “Samen verwerkten zij het afgelopen jaar 7.576 112-telefoontjes.”

BRZO-bedrijven

In onze regio bevinden zich vijftien BRZO (Besluit risico's zware ongevallen) bedrijven. Dit zijn bedrijven waar veel met gevaarlijke stoffen gewerkt wordt. Chemelot geldt als één BRZO-bedrijf, maar bestaat zelf nog eens uit twintig BRZO-bedrijven.

Controles, inspecties en adviezen

Inspectie BRZO	35	Advies milieuvergunning	48
Handhavingsadvies	399	Advies evenementen	250
Advies ruimtelijke ordening	99	Advies bouwvergunning	844

Team Brandonderzoek

Brandonderzoek is voor onze organisatie een manier om te leren en speelt een belangrijke rol bij de nazorg. Het levert informatie op over oorzaken van branden, brandverloop, de effectiviteit van preventieve voorzieningen en onze eigen inzet en helpt ons om betere voorlichting te kunnen geven. Door brandonderzoek kunnen we trends zien en deze vertalen naar les- en leerstof, zodat we als brandweer veilig en op de juiste manier kunnen optreden. Ons Team Brandonderzoek (TBO) komt niet bij elke brand ter plaatse. In 2023 werd TBO 54 keer opgeroepen. Dat resulteerde in 36 terugkoppelingen. De bevindingen en leermomenten werden steeds gedeeld met de directbetrokkenen (bijvoorbeeld de ingezette ploeg of Team Risicobeheersing) en in indien aan de orde, breder binnen de organisatie.

Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Colofon

Dit is een uitgave van Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Tekst & redactie: Communicatie Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Foto's: Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Vormgeving & productie: Aviso

Bezoekadres

Meld- en Coördinatiecentrum
Prins Bisschopsingel 53
6212 AB Maastricht

Postadres

Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Postbus 35
6269 ZG Margraten

t 088 - 450 74 50
e info@vrzl.nl
i www.vrzl.nl